

Kvinnornas medborgarrätt.

Det stora mästerverket, den goda staten, skall skapas av mannen, då han på allvar tar kvinnan till sin hjälpare. *Selma Lagerlöf.*

Kvinnornas strid för medborgarrätt är ett led i mänsklighetens stora strävan efter rätt och frihet för alla. Vad kvinnorna kräva är medverkan och medansvar i sitt lands angelägenheter och öden. Detta krav har blivit starkare och mera berättigat i samma mån som utvecklingen tvingat kvinnorna ut i samhällslivet, ut på arbetsmarknaden, och samhället trängt sig in på kvinnornas stora verksamhetsområde — hemmet. Det är således både för att kunna skydda hemmet och för att kunna tillvarata sina egna intressen i kampen för tillvaron, som kvinnorna fordra samma medborgarrätt som männen. Ty utan samverkan av alla medborgare, kvinnor såväl som män, kan fosterlandet aldrig bli det stora hem, som vårdar sig om alla sina barn.

Ute i världen.

En av Nordamerikas Förenta Stater, Wyoming, tillkommer äran av att först bland alla land i världen ha givit kvinnorna medborgarrätt (1869). Men det egentliga föregångslandet har dock Australien varit. Där infördes kvinnans politiska rösträtt på Nya Zeeland 1893. Sedan har stat efter stat följt dess föredöme, och från 1908 äro kvinnorna i hela denna världsdel männens jämlikar i medborgerliga rättigheter.

Samtidigt har kvinnorösträtten erövrat den ena efter den andra av Nordamerikas Förenta Stater. Den är nu genomförd i nio av dessa stater och i ej mindre än tre skedde detta under 1912.

Av Europas länder ha ännu blott två givit kvinnorna rösträtt, nämligen Finland och Norge. I Danmark tycks dock frågans lösning vara nära förestående. Den har där upptagits i ett regeringsförslag om författningsrevision, och samtliga partier ha uttalat sin anslutning till denna fråga.

Överallt, där kvinnornas sak vunnit seger, ha de själva kraftigt deltagit i striden för densamma. Denna deras strid föres alltjämt i skilda länder med fast förvissan om kommande seger, även där motståndet är som mest envist och hårdnackat, och överallt ha de rösträttskrävande kvinnorna organiserat sig för att kunna bedriva arbetet med större kraft.

Till stöd och hjälp de olika nationerna emellan bildades 1902 den *Internationella Kvinnorösträttsalliansen*, som utgör en sammanslutning av rösträttsföreningar i 23 länder, tillhörande 4 världsdelar. Under de år, som Alliansen ägt bestånd, har den utfört ett vittomfattande arbete och samlat representanter för världens alla rösträttsföreningar till sex stora kongresser, av vilka en hölls i Stockholm 1911.

I Sverige.

I Sverige, liksom i de flesta andra länder, har ett kraftigt arbete för kvinnosaken föregått det egentliga rösträttsarbetet. Detta tog sin början på våren 1902, och i juni samma år bildades den första föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm. Exemplet följdes snart runt om i landet. I mars 1903 bildades *Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt*, som utgör en centralorganisation för rösträttsarbetet inom hela riket. Den 31 december 1912 räknade Landsföreningen omkring 14,000 medlemmar, fördelade på 187 lokal-föreningar, varav 18 filialer. Dessa voro:

Alfta, Alnö, Alvesta, Arboga, Arvidsjaur, Arvika, Askersund, Avesta-Krylbo, Axvall, Bengtsfors, Björknäs, Bollnäs, Bomhus, Borgholm, Borlänge-Stora Tuna, Borås, Bräcke, Charlottenberg, Degerfors, Edsvalla, Eksjö, Elmhult, Enköping, Eringsboda, Eskilstuna, Eslöv, Falkenberg, Falköping, Falun, Filipstad, Flen, Forshaga, Frövi, Färgelanda, Färila, Gislaved, Gnesta, Gräbbestad, Grängesberg, Gränna, Gällivare, Gävle, Göteborg, Hallsberg, Halmstad, Hamrånge, Hanebo, Haparanda, Hedemora, Hjo, Hudiksvall, Huskvarna, Hybo, Hälsingborg, Härnösand, Hässleholm, Hörby, Järvsö, Järpen, Jönköping, Kalmar, Karlshamn, Karlskoga, Karlskrona, Karlstad, Kil, Klippan, Kopparberg, Kristianstad, Kristinehamn, Krokstrand, Kumla, Köping, Landskrona, Lilla Edet, Lindesberg, Linköping, Ljungby, Ljusdal, Ludvika, Luleå, Lund, Lyckeby, Lysekil, Malmö, Mariestad, Markaryd, Marstrand, Mellerud, Motala, Munkfors, Neder-Kalix, Nora, Norberg, Norrahammar, Norrköping, Norrsundet, Norrtälje, Nyköping, Nässjö, Ockelbo, Osby, Oskarshamn, Oviken, Piteå, Ronneby, Rånnum, Rönninge-Tumba, Sala, Sandviken, Segersta, Sigtuna, Simrishamn, Skara, Skee, Skellefteå, Skurup, Skutskär, Skövde, Sollefteå, Stenstorp, Stockholm, Storvik, Strängnäs, Strömstad, Sund-Skön, Sundsvall, Surte, Svartvik, Säffe, Söderhamn, Söderköping, Södertälje, Sölvesborg, Tidaholm, Tierp, Tingsryd, Torrskog, Torshälla, Torsåker, Tranås, Trelleborg, Trollhättan, Uddeholm, Uddevalla, Ulricehamn, Umeå, Uppsala, Varberg, Vaxholm, Vetlanda, Vimmerby, Visby, Vivsta varv, Vänersborg, Västerås, Västkinde, Växjö, Ystad, Åmål, Åniskog, Åtvidaberg, Ängelholm, Örebro, Öregrund, Örnköldsvik, Östersund, Östhammar och Öxnered samt filialerna: Järna, Kungsbacka, Kungsör, Leksand, Ljungsbro, Mariefred, Moskussel, Mörrum, Slite, Torpshammar, Vadstena, Valdemarsvik, Vara, Vindeln, Vännäs, Väse, Västra Strö och Ånge.

Under den tid, som förflutit sedan den svenska kvinnorösträttsrörelsen organiserades, ha ej mindre än 67 petitioner från rösträtts- och andra kvinno-föreningar överlämnats till regering och riksdag. Den största av dessa var den av Landsföreningen igångsatta *masspetitionen*, som samlade 142,128 namnunderskrifter och överlämnades till riksdagen 1907.

Kvinnornas rösträttsfråga har under samma tid framförts inför riksdagen i ej mindre än 26 motioner. Den första verkliga framgången hade kvinnorösträtten 1906, då riksdagens båda kamrar ingingo till regeringen med en skrivelse, vari de begärde en utredning av kvinnornas rösträttsfråga, att tjäna som grundval för ett förslag om rösträtt för kvinnor. En kungl. proposition om rösträtt och valbarhet för svensk kvinna på samma villkor som för svensk man framlades av den Staaffska regeringen 1912. Den gick igenom i Andra kammaren, som redan förut två gånger bifallit motioner i denna fråga, men föll på motståndet i Första kammaren.

Så långt har kvinnornas rösträttsfråga hunnit i Sverige, och nu gäller det att ej förtröttnas, utan arbeta vidare tills segern är vunnen. Sverige får icke stå tillbaka för de övriga nordiska länderna. De svenska kvinnorna måste ena sig om kravet:

Full politisk medborgarrätt för Sveriges kvinnor!

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

